

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177	Letna naročnina, Italija Lir 32.000
PODUREDNIŠTVO 34135 Trst, Vicolo d. Rose, 7 - Tel. 414646	Letna inozemstvo Lir 50.000
	Letna inozemstvo, USA dol. 35
	Poštno čekovni račun: štev. 11234499

Leto XXXIX. - Štev. 35 (1964)

Gorica - četrtek, 10. septembra 1987 - Trst

Posamezna številka Lir 700

Marija in protestantizem

Zadnje čase se je pri protestantih znatno povečalo zanimanje za Marijo. Zelo pomembno je pričevanje Christine Mulack, avtorice dveh knjig o Mariji, ki pričajo, da gre razvoj neustavljivo v to smer. Že ob odprtju ene teh knjig zbuja osuplost uvod, pisan v obliki posvetila. Takole piše: »Marija, odpusti mi, da sem te vedno zasmehovala; naši očetje so nas tega učili. Marija, odpusti, da sem smatrala za navneže vse tvoje pristaše; naši očetje so nas tega učili. Marija, odpusti, v tebi sem gledala samo vosek in mavc; naši očetje so nas tako učili. Marija, odpusti, bila si mi samo pogansko mračnjaštvo; naši očetje so se tega bali. Dances vem, da nisi to, kar so nam o tebi govorili naši očetje. Danes spoznavam, da si nekaj odličnega, tega me uči moja ženskost. Danes vem, da z mano deliš mojo molitev, čutim to po svoji ženskosti. Danes to spoznavam v sebi, spoznavam te po svoji ženskosti. Danes deliš z menoj mojo ljubezen, ljubezen žene do žene.«

V tem pa še ni edina novost. Pisateljica omenjene knjige, rojena v Hamburgu leta 1943, z doktoratom iz pedagogije, je objavila še drugo knjigo o Mariji: »Maria, die geheime Göttin im Christentum« (Marija, tajna boginja krščanstva) in bila uvrščena za vseučiliško katedro v Dortmundu. Prejela je najvišje priznanje profesorskega zbora. Pravzaprav se z naslovom ne strinjamo, toda vsebina jasno kaže spremenjeno stališče protestantov do Marije.

V svoji razpravi govori izredno spoštljivo o verski ljudski književnosti katoliške Cerkve, ki se je v teku stoletij tako obogatila. Obnavlja dolge odlomke liturgičnih pesmi sv. Bernarda, Jacopona da Todija, Gertrude von Le Fort in številne

pesmi, ki jih nemško ljudstvo uporablja pri običajnih verskih obredih. Ponatisnila je skoro v celoti pesem »O Maria Hilf« (Marija, pomagaj), zlasti priljubljena kardinalu von Gallenu, ki ga je vedno ganila do solz. Mulackova tudi ne zavrača marijanske umetnosti. Michelangelovo »Pietà« je v svoji knjigi ponatisnila v barvah na finem patiniranem papirju; še mnogo drugih, bolj skromnih, a značilnih za avtorico, je v tekstu posnetih. V preteklosti se je vse to zavračalo kot marijansko malikovalstvo.

Celo lavretanske litanije, Lutru in njegovim somišljenikom trn v peti, so prisotne v daljših odlomkih, nekateri vzkliki pa tolmačeni iz zgodovinskega in psihološkega vidika.

Razlogi odkritja so predvsem zgodovinske narave. Tako Mulackova kot številni drugi protestanti priznavajo, da so z izločitvijo Marije iz krščanskega obzorja, zlasti pri protestantih, pravzaprav izločili iz svoje srede važen čustven element in tako obubožali celotno versko življenje. In to kljub temu, da je dobro znano, kako je ženski element sestavni del slehernega verstva, bodisi v preteklosti kot danes. Prisoten je povsod, tudi med primitivnimi afroazijskimi narodi. Dokaz več, da ga človeška duša ne more pogrešati.

Eden razlogov, ki so privedli protestante do odkritja Marije — in Mulackova je o tem obilno dokumentirana —, je težnja žene po osebnosti. Priziv na Marijo je v tem smislu neverjetno učinkovit. Ljudstva, predvsem Latinske Amerike, vidijo v Mariji simbol osvoboditve, ne samo verske, temveč tudi politične in socialne.

(Po reviji »Madre di Dio«, junij 1987, avtor članka: Rosario F. Esposito.)

Še vedno polemike ob uri verouka

V sporazumu med Apostolskim sedežem in italijansko republiko o reviziji konkordata z dne 8. februarja 1984 je tudi člen 9., ki zagotavlja pouk katoliškega krščanskega nauka v javnih šolah vseh vrst in stopenj do vseučilišča, za tiste, ki se s tem poukom želijo okoristiti ali ne. Nato je bil 14. decembra 1985 sklenjen dogovor med Italijansko škofovsko konferenco in ministrstvom za šolstvo, kako bo potekal ta pouk v šolah, kakšni bodo programi.

V šolskem letu 1986-87 je bil prvi praktični poskus, kako bo z veroukom v šoli. Prvo iznenadenje je bilo to, da se je nad 90 od sto dijakov in staršev izjavilo za šolski verouk. To v vseh pokrajinah Italije, tudi v najbolj rdečih in laičnih. Drugo iznenadenje je bila nepripravljenost šolskih oblasti, kaj nuditi tistim otrokom in dijakom, ki se niso prijavili za verouk, kaj naj bi bila vsebina »alternativne ure. Nič pametnega si niso mogli izmisliti in dijaki ter otroci, ki so ostali brez verouka, niso vedeli kaj početi tisti čas, ko so bili njih prijatelji s katehetom v učilnici. Podoba je bila, da šola v zame-nu za verouk nima kaj nuditi.

Ob teh dveh dejstvih so ostali poraženi laicisti, ki se pa niso hoteli vdati. Začeli so rovariti proti konkordatu in proti dogovoru s Škofovsko konferenco. Oglašali so se z zahtevo, da mora biti verouk ali prvo ali zadnje uro, ali celo izven šolskega urnika; potem, da tisti, ki se niso prijavili za verouk, smejo oditi iz šole in podobno. Minister se je obrnil na Državni svet. Ta je razsodil, da tisti dijaki, ki se niso odzvali k verouku, morajo med uro verouka ostati v šoli, kako jih zaposliti, pa da je stvar šolskih struktur. Ker pa se zadeva še naprej vleče, bo o problemu razpravljal parlament.

Italijanska škofovska konferenca pa je pred začetkom šolskega leta izdala poseben dokument. V njem škofje izražajo svoje začudenje zaradi polemik, ki so bile umetno izzavane zaradi ure verouka.

Izražajo svoje zadovoljstvo, da se je tudi v novem šolskem letu prijavilo šolskemu verouku nad 90 od sto dijakov in otrok, ponekod je število celo narastlo. Država mora spoštovati to voljo večine in v moči svojih pristojnosti poskrbeti tudi za one, ki se k verouku niso prijavili. Vsekakor so škofje pripravljene na razgovore z državnimi oblastmi, da se na vseh ravneh najdejo najbolj ustrezne rešitve, v duhu medsebojnega sodelovanja med državo in Cerkvijo.

Seja slovenske škofovske konference

Slovenski škofje so to pot zborovali 25. avgusta v škofijski hiši v Kopru. Sklenili so, naj bi bili v septembru po vsej Sloveniji molitveni dnevi za duhovne poklice. Že prej so določili v zvezi z Marijinim letom nekatere božjepotne cerkve s posebnimi ugodnostmi.

Pozorno so tudi sprejeli prošnjo Društva 2000, v kateri se podpisniki zavzemajo za samostojno slovensko škofovsko konferenco, a obenem škofje poudarjajo, da je treba na omenjeno pobudo gledati celovito.

Pri mariborskem škofu Krambergerju se je spet oglašila delegacija iz župnije Razkrižje, ki spada v SR Slovenijo, cerkveno pa v zagrebško nadškofijo in je bogoslužje samo v hrvaščini, čeprav so verniki Slovenci. Če ti ne bodo dobili svojih naravnih pravic, so odločeni zadevo predložiti Apostolskemu sedežu.

Škofje so se nadalje pogovarjali o dušnem pastirstvu med zdomci in izseljenci ter ugotovili, da Slovenci nimamo posebne pastoralne dejavnosti za pomorsčake, na kar bo treba v prihodnje misliti.

Oktober letos bosta ljubljanska in mariborska škofija sodelovali pri začetnih proslavah leta sv. Eme na Koroškem, prihodnje leto pa se bodo vse slovenske škofije vključile v pripravo in sodelovanje pri »srečanju treh dežel«, ki bo v Krki.

Demokracični parlament treh Slovenij

Za nami je Draga '87, dvaindvajseta po vrsti, a vendar še vedno sveža v svoji izzivalnosti, morda tudi v pogumu, da se sooči z najbolj spornimi vprašanji sodobne slovenske problematike.

PREDSTAVNIK AMERISKIH SLOVENCEV

A oglejmo si kroniko! V petek, 4. septembra, je po uvodni predstavitvi predavatelj prvi spregovoril dr. Rudolf Sussel, raziskovalec slovenske narodnostne skupnosti v ZDA in aktiven član tamkajšnjih organizacij in društvo ter urednik »Ameriške domovine«.

V predavanju z naslovom God bless Slovenia je najprej na kratko obnovil zgodovino slovenskega preseljevanja v ZDA, nato pa orisal bistvene značilnosti slovenske skupnosti danes, njeno politično in idejno razcepljenost, njene poglede na matično Slovenijo itd.

Posebno pozornost (a tudi nekoliko začudenja) je pritegnila njegova izpoved, da se čuti predvsem Američana, čeprav jasno priznava svoje slovensko poreklo in se udeležuje v slovenskih društvih. Zanimiv je bil tudi zaključek predavanja, v katerem je avtor poudaril vlogo, ki bi jo utegnili odigrati ameriški Slovenci pri ameriški vladi v korist slovenskega naroda v primeru kakega pomembnejšega mednarodnega premika. V debati je predavatelj pokazal dokajšnjo mero političnega realizma, kar je bila morda glavna značilnost petkovega večera.

BLEŠČEČ GOVORNIK IZ ARGENTINE

Po uradnem odprtju Drage '87, ki je bila v soboto, 5. septembra, je predsednik DSI, Sergij Pahor, predal besedo naslednjemu predavatelju, dr. Andreju Finku, pripadniku drugega rodu slovenske politične emigracije v Argentini. Fink je po poklicu odvetnik in univerzitetni docent zgodovine diplomacije in mednarodnih odnosov.

Že v uvodu je poudaril, da bo govoril jasno, brez ovinkov. To obljubo je tudi držal ter v svojem jezikovno blešččem in s kulturnim zakladom nabitem predavanju poslušalcem razgrnil vrednote, na katerih politična emigracija v Argentini utemeljuje svoja stališča do polpretekle zgodovine, do sedanjega političnega sistema v Sloveniji, do problemov, ki jih postavlja skupni slovenski kulturni prostor itd.

V živahni izmenjavi mnenj, ki je sledila, je del diskutantov iznešena stališča brez pridržkov podprl, ostali pa so postavili pod vprašaj ne toliko vsebino predavanja kot tako, kolikor odnos predavatelja do obravnavanih tem, češ da bi bilo treba danes iskati slovenski bodočnosti nova izhodišča in nove perspektive.

NEDELJSKO DOPOLDNE

Nedelja se je začela s sv. mašo. Somaševanje je vodil slovenski izseljenski duhovnik v ZR Nemčiji dr. Janez Zdešar, ki je v pridigi pozval navzoče vernike, naj se z vsemi močmi zoperstavijo kulturni smrti, ki je na pohodu v t.i. družbi obilja in žal tudi v slovenskem rodu, in naj delajo za življenje na vseh področjih, kjer je to mogoče. S tem je dr. Zdešar v nekem smislu napovedal popoldansko predavanje dr. Capudra.

A pred tem se pomudimo še ob problematiki poslednjih reči, ki jih je v jutranjem predavanju obdelal profesor dogmatske teologije na papeški univerzi Urbaniana, frančiškanski redovnik, sicer pa štajerski rojak, dr. Bruno Jožef Korošak.

V svojih izvajanjih je zavrnil zgolj imanentistično gledanje na poslednje reči, kakor da božje kraljestvo, o katerem govori Jezus, ne bi bilo nič drugega kot prihod boljših časov, ki si jih žele vsi ljudje. Krščansko upanje je izrecno upanje v posmrtno življenje, v pekel, vice in nebesa, ki pa jih je treba pravilno razumeti v luči sodobne teologije in nauka cerkvenega učiteljstva. Svoje poglede je

predavatelj dopolnil v diskusiji, ki je med drugim izpostavila misel o »neliarnosti« zgodovine, se pravi zgodovine, ki ne teži nujno v smer večje popolnosti.

ZELO TOPLO SPREJETO RAZMISLANJE

To pa je bilo tudi izhodišče zaključnega predavanja dr. Andreja Capudra, ko je dejal, da živi naša doba v znamenju mita prihodnosti, še nedognanega, novega. Dr. Capuder, ki je docent francoske literature na filozofski fakulteti ljubljanske univerze, esejist, avtor mojstrskega prevoda Dantejeve Božanske komedije, je v svojem miselnem zahtevnem in pesniško bogatem sestavku razmišljal o duhovni zgodovini zahodne civilizacije z vidika prehojene oz. neprehojene »poti v objubljeno deželo«.

V ta okvir je avtor vstavil refleksije o judovstvu in krščanstvu, o njunem medsebojnem razmerju, o poti, ki jo je utrl Jezus Kristus, o tem, kako so njegovi privrženci po tej poti hodili itd. Kot je potem še jasneje potrdil v diskusiji, je želel še nakazati možne poti, ne pa ponujati že izoblikovane cilje. Na koncu se je dotaknil tudi slovenskih razmer ter se vprašal, katere vrednote naj ob koncu tisočletja izpostavimo kot primarne. Omenil je tu družino in življenje. Postanimo dajalci življenja, se je glasil njegov zaključni vzklík.

Iz debate je izhajalo, da so predavateljeva izvajanja v glavnem žela odobravanja. Pred razhodom so prisotni udeleženci soglasno odobrili predlog resolucije, ki jo je slovenski javnosti predlagalo Društvo 2000 v prid ustanovitve samostojne slovenske škofovske konference.

NEKAJ SKLEPNIH MISLI

Prav gotovo je tudi letošnji obračun Drage krepko pozitiven in to ne samo zaradi kakovostnih predavanj, ampak tudi in predvsem, ker je ponovno omogočila tisto, kar je pravzaprav za Drago najpomembnejše, namreč krepitev osebnih in kulturnih stikov med Slovenci, ki prebivamo v treh Slovenijah ali, z drugimi besedami, graditev skupnega slovenskega kulturnega prostora.

A da bi Draga v bodočnosti še uspešneje izpolnjevala to poslanstvo, bi se bilo morda vredno najprej zamisliti v besede enega zadnjih letošnjih diskutantov, da je najplodnejša diskusija tista, v kateri sogovornika prerasteta golo dokazovanje svojega lastnega »prava«.

Potem pa bi bilo morda primerno razmisliti o možnosti kake nove spodbude, kake nekoliko drugačne zasnove Drage, ki bi po eni strani ohranila njeno sedanjost aktualnost in izzivalnost za slovenski prostor, ki bi ga po drugi strani omogočila, da bi se izognila ponavljanju in presplošnim pristopom.

Končno pa je treba še pripomniti, da

je to že tretja zaporedna Draga brez zamejskega predavatelja, to se pravi tudi brez zamejske problematike. Izpad ene od treh Slovenij je seveda za Drago osiromašenje, zato upamo, da se bo že prihodnje leto na govorniškem odru poleg domačih moderatorjev pojavil tudi zamejski predavatelj (ali predavateljica).

Vsekakor naj ostanejo te zadnje, nekoliko bolj kritične misli, le spodbuda za nadaljno razmišljanje v smeri, ki je pravzaprav že pravilno začrtana. To je letošnja Draga sicer pokazala tudi s številno udeležbo, ki je bila po svoje dokaz svežine in privlačnosti.

ZČ

Judovsko katoliški odnosi se popravljajo

Jeza ameriških in izraelskih Judov zaradi obiska predsednika avstrijske države v Vatikanu Waldheima se je očitno polegla. To dokazuje srečanje med devetimi predstavnikmi svetovnega judovstva in zastopniki katoliške Cerkve v Rimu. Na tem srečanju je kardinal Willebrands napovedal uraden dokument o koreninah antisemitizma in o zgodovinskem pomenu pokola Judov v zadnji vojni. Prvi osnutek dokumenta bodo obravnavali letos v decembru v Washingtonu, kjer bo takrat katoliško-judovski mednarodni sestanek. Kardinal Willebrands je tudi poudaril potrebo stikov med obema stranema, ki naj preprečijo nove nesporazume ter odpravijo predsodke v pridiganju in pouku.

Judovsko delegacijo je v apostolski palači v Vatikanu sprejel tudi državni tajnik kardinal Casaroli. Judje so mu izrazili svoje razočaranje, da Apostolski sedež še vedno ni priznal izraelske države. Casaroli je na to odvrnil, da so razlogi za to v zapletenem položaju na Bližnjem vzhodu.

Višek bivanja judovske delegacije v Rimu pa je bil sprejem pri papežu v Castelgandolfu v torek 1. septembra, ki se je zavlekel krepko čez uro. Papež je poslušal svoje sobesednike in obenem sam govoril, omenil slovo željo, da znova obišče Jeruzalem (tam je bil leta 1978 kot kardinal) ter obudil spomine na poboje Judov v njegovem kraju med zadnjo vojno. Vse srečanje se je končalo s petjem psalma »Hvalite Gospoda«, s strani judovskih predstavnikov v jidiš jeziku in s katoliške strani v latinščini, skupaj pa so vsi zapeli Alelujo.

■ Albanec Azid Keljmandi, ki je služil vojaški rok v Paraćinu (SR Srbija), je ubil z avtomatsko puško štiri speče tovariše, pet pa jih ranil. Po zločinu je ubil še samega sebe. Morilec je bil študent pravne fakultete v Prištini na Kosovu in pred iztekom služenja vojaškega roka.

Draga 1987: na levi Sergij Pahor, predsednik Društva slovenskih izobražencev v Trstu, v sredi predavatelj v petek 4. septembra, urednik »Ameriške domovine« iz Clevelanda (ZDA) dr. Rudolf Sussel in na desni dr. Andrej Fink iz Argentine, docent na pravni fakulteti univerze v Buenos Airesu, ki je nastopil drugi dan v soboto 5. septembra

Svetovni komunizem v številkah **V deželah zahodne Evrope**

Večkrat se piše in govori o zatonu komunizma. Trditev je upravičena, v kolikor se tiče njegove učinkovitosti kot družbene ideologije, predvsem ko se polasti oblasti. Kot se niso uresničile Marxove napovedi glede kapitalizma in bodočnosti sveta, prav tako komunizem dosedaj še ni nikjer pokazal, da je sposoben uresničiti svoje obljube. Ne more se pa isto trdit glede njegove ekspanzije. Polastil se je oblasti v 24 državah, ki štejejo 1.626 milijonov prebivalcev ali 36,7% prebivalcev sveta.

Z nesmiselnim oboroževanjem, predvsem Sovjetske zveze, pa ogroža svetovni mir in sožitje med narodi in državami. Podpira levičarska gibanja in terorizem z leve in desne.

ČLANSTVO V KOMUNISTIČNIH DRŽAVAH

Do druge svetovne vojne, ko je v večini komunističnih strank prevladovala konspiracija, je bilo težko ugotoviti vsaj približno število njihovih članov. Po končani vojni, ko je v številnih državah komunizem priznan kot legalna stranka, te številke niso več tako velika tajnost. Tako se je v prvi polovici leta 1985 lahko sestavila približna statistika o članstvu v komunističnih strankah križem sodobnega sveta za leto 1984. Po kontinentih je ta pregled naslednji:

Afrika: 307.260.000 prebivalcev, 216.335 članov partije, v odstotkih 0,07;
 Amerika: 630.215.000 - 640.418 - 0,10 %;
 Azija: 2.658.247.000 - 46.021.104 - 1,73 %;
 Evropa: 816.816.000 - 34.431.135 - 4,21 %;
 Oceanija: 18.700.000 - 1.100 - 0,005 %.
 Skupaj: 4.431.238.000 - 81.310.092 - 1,83 %.

Te številke so vzete iz sestavka »Comunismo internazionale«, Agglomeramenti sociali, št. 12, 1985, str. 789-794.

Komunistične stranke in njihove sopotniške organizacije imajo torej v svojem članstvu le 1,83% svetovnega prebivalstva. S tem še ni rečeno, da so vsi marksistični člani komunističnih strank in to iz različnih razlogov. Nekateri hočejo ostati prikriti, ker jim tako narekuje okolje, v katerem živijo, družbeni položaj in mnogo drugih razlogov. Za ZDA pravijo, da je na državnih in privatnih univerzah med profesorji zgodovine približno 10 tisoč prepričanih marksistov, a velika večina ni včlanjenih v komunistični stranki.

Ne sme se prezreti tudi dejstva, da vsi člani komunističnih strank niso prepričani komunisti. Nekateri imajo člansko izkaznico z dovoljenjem, drugi zaradi oportunitizma in podobno.

Z ozirom na kontinente obstajajo tudi velike razlike glede legalnosti komunističnih strank in zastopstva v zakonodajnih zbornicah v demokratičnih državah.

AFRIKA

Izmed 15 držav, ki jih je zajela statistika, je komunistična stranka ilegalna v šestih, priznana v devetih, med temi v petih na oblasti. Najmočnejša je v Mozambiku, kjer je v stranko vpisanih kar deset odstotkov prebivalstva.

V državah, kjer imajo oblast v svojih rokah, opozicija ni dovoljena in so vsa mesta v poslanskih zbornicah njihova. V ostalih so v manjšini, v Maroku imajo dva poslance od 306, v Reunionu 16 od 45, v ostalih pa nobenega.

AMERIKA

Na tem kontinentu je komunistična stranka ilegalna v sedmih državah, v vseh ostalih pa je priznana. S pomočjo prevare se je polastila oblasti na Kubi in v Nikaragvi.

Vse mandate v zakonodajni zbornici ima samo na Kubi, v Nikaragvi 61 od 96, v Ekvadorju 2 od 71, v Gvatemali 11 od 41, v Guayani 10 od 65, v Martiniki 4 od 41, v Mehiki 14 od 400, v Peruru 2 od 60, v Venezueli 3 od 195, v ostalih državah pa nobenega.

AZIJA

Ta kontinent šteje največ prebivalstva. Komunistična stranka je ilegalna v 13 državah, v ostalih pa je priznana. Na oblasti je v Afganistanu, Kambodži, Kitajski, Sev. Koreji, Laosu, Mongoliji, Jemenu in Vietnamu in kot diktatura ima tam v parlamentih vse mandate. Nekaj zastopnikov ima v parlamentih demokratičnih držav in sicer na Japonskem 26 od 511, v Indiji 22 od 544, v Libanonu 2 od 306 in v Sri Lanki enega od 168.

Številčno je stranka najmočnejša na Kitajskem s 40 milijoni članov in v Sev. Koreji s tremi milijoni.

EVROPA

Evropa je rojstni kontinent marksizma in njegovega izcedka komunizma. Komu-

nistična stranka je prepovedana samo v Turčiji. Na oblasti je v devetih državah srednje in vzhodne Evrope in v teh ima vse mandate v poslanskih zbornicah, ker je politični pluralizem popolnoma izključen.

V demokratičnih državah komunisti ne dosežejo na volitvah posebnih uspehov. V Belgiji imajo 2 poslance od 212, na Cipru 12 od 35, na Finskem 27 od 200, v Franciji 44 od 491, v Grčiji 13 od 300, v Islandiji 10 od 60, v Italiji 100 od 630, v Luksemburgu 2 od 59, na Holandskem 3 od 150, na Portugalskem 4 od 250, v San Marinu 15 od 60, v Španiji 4 od 350, na Švedskem 20 od 349, v Švici enega od 200. V ostalih demokratičnih parlamentih nimajo nobenega poslance.

Stranka je najštevilnejša v Sovjetski zvezi in šteje 18,5 milijonov članov, sledi Romunija s 3,4 milijonov in Jugoslavija z 2,5 milijona.

OCEANIJA

V Avstraliji in Novi Zelandiji so prebivalci najmanj zainteresirani za komunistično ideologijo. V obeh deželah je komunistična stranka legalna. Na zadnjih volitvah v Novi Zelandiji je prejela le 0,5 odstotka oddanih glasov; tako nimajo v poslanskih zbornicah nobenega zastopnika.

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Omahovanju italijanske vlade, zlasti zaradi nasprotovanja zunanjega ministra Andreottija, da pošlje v Perzijski zaliv svoje vojaške enote, so zadnji udarec sami Iranci. Njihov patrolni čoln je namreč v mednarodnih vodah streljal na italijansko ladjo »Jolly Rubino«, ki prevaža zabojnike in ima 22 članov posadke. Iranske granate so poškodovale nekaj spalnih kabin, druge škode pa ni bilo. Seveda je ta napad imel odmev v italijanski vladi, ki je nato soglasno sklenila, da pošlje v Zaliv tri fregate, tri lovce na mine ter eno pomožno in oskrbovalno ladjo.

■ Italijanski preiskovalci so prišli na sled široko razporedenemu prekopu o orožjem, ki je šlo v Sirijo, in nato še v Iran. Z njim so se oskrbovali tudi arabski teroristi, ki so operirali v Italiji. Orožje, municijo in mine so trgovci z orožjem prodajali umišljeni španski družbi, ladje (sedem ali osem), primerno prirojene za ta posel, sta pa nudila dva grška brodarja. Ko so finančni stražniki v italijanskih vodah pri Bariju prestregli libanonsko tovorno ladjo in v njej odkrili poleg večje količine mamila še skrbno skrito orožje in municijo, se je klopčič začel razmotavati. Pristojni sodnik je že izdal 45 zapornih nalogov.

■ Prefekt v Livornu je za en mesec suspendiral župana kraja Porto Azzurro na Elbi, ker je bil za to, da se da Tutiju in njegovim pajdašem, ki so v kaznilnici zajeli talce, helikopter za nemoten odhod. Župan, ki izhaja iz demokratičnih vrst, je podlegel svojemu čustvenemu razpoloženju in zahteval svojeve talce, ki so tenjali, naj se Tutiju brezpogojno ugodijo. Vendar DC in PCI obsojata sklep livornskega prefekta, češ da bi moral suspendirati izreči že med pogajanjmi, ne pa potem, ko se je zadeva srečno končala.

■ Vodja vzhodnonemške »demokratične« republike Erich Honecker je prišel na uradni obisk v ZR Nemčijo, kjer so ga sprejeli z vsemi državnimi častmi. Doma iz Posarja je bil pod Hitlerjem deset let zaprt, po vojni pa je postal po Ulbrichtovem odhodu voditelj Vzhodne Nemčije. Neomajno vdan Moskvi zvesto izvršuje njena povelja. Tako leta 1984 ni smel obiskati Zahodne Nemčije, ker so v Moskvi rekli ne. Na slavnostnem kosilu v Bonnu je poudaril, da je sprejetje sedanega stanja med obema Nemčijama predpogoj za dobro sožitje. Predsednik ZR Nemčije Weizsäcker pa je s svoje strani podčrtal, da ljudje z obeh strani meje pripadajo k istemu narodu, ki ga povezujejo ista izročila, jezik in kultura, kar je dosti močnejše od sedanjih političnih meja.

■ 23. avgusta je minilo 48 let, odkar sta Hitler in Stalin sklenila pogodbo o nenapadanju in po kateri so Sovjeti naslednje leto zasedli tri baltske države — Litvo, Latvijo in Estonko. V glavnih mestih teh dežel, v Vilni, Rigi in Tallinu, so skupine borcev za človekove pravice na zborovanjih protestirale zoper ta pakt. Po sovjetskih poročilih so te demonstracije potekale mirno, da je bila udeležba zelo majhna in da so »prepevali verske pesmi

(2. nadaljevanje)

Pred nami so bili štirje polni dnevi, ki naj bi jih preživeli v Angliji. Pišem v Angliji, kajti Anglija je le del velikega otoka. Na severu je Škotska, na zahodu Wales (Gales). Vse to skupaj s Severno Irsko (Ulster) sestavlja Veliko Britanijo.

Ze Julij Cezar se je leta 49 pr. Kr. na otoku izkrcal in si ga delno podvrigel. Po odhodu Rimljanov so Angli in Sasi organizirali svoja kraljestva. Leta 1066 je pri Hastingsu padel v vojni z Normani zadnji kralj domačin in Viljem Osvojevalec je postal nosilec nove kraljevske dinastije. Te so se menjavale, znana je zlasti dinastija Stuartov, danes pa je na oblasti rodbina, ki je prišla v 18. stol. iz Nizozemske.

Krščanstvo je prišlo na otok v dobi Rimljanov, domača plemena pa so postala krščanska potem, ko je papež Gregor Veliki (590-604) poslal leta 597 v Anglijo benediktinskega opata Avguština, ki ga je posvetil v škofa. In ta škof je svoj sedež postavil v Canterburyju, na skrajnem vzhodu dežele. V ta kraj smo bili po izkrcanju najprej namenjeni.

V MESTU ANGLIKANSKEGA PRIMASA

Ze od daleč smo zagledali mogočne stolpe katedrale. Mesto se predstavi s še ohr-

njenim obzidjem. Ko je požar uničil leta 1067 prvotno stolnico škofa sv. Avguština, je v letih 1070-1077 nadškof Lanfranc zgradil sedanjo, kakor tudi samostan ob njej. V teku stoletij je doživela stolnica mnogo preureditev in prizidav.

Po vsem svetu je postala znana po odskem delu pisatelja Elliota: »Umor v katedrali«. 29. decembra 1170 je bil namreč nadškof Tomaž Becket, ker se je protivil poseganju kralja v cerkvene zadeve, umorjen v samem svetišču. Cerkev ga časti kot svetnika. Pokopan je v kriпти stolnice.

Katedrala, tudi sedaj, ko je v rokah anglikanske Cerkve, ohranja pečat katoliške preteklosti. Je polna slik, kipov, spomenikov, grobov cerkvenih in svetnih dostojanstvenikov. V kriпти je na nekem oltarju celo kip Matere božje z Jezuškom. Pred njim gorijo sveče kot v naših cerkvah.

Leta 1539 je kralj Henrik VIII. samostan benediktincev razpusil. Namesto redovnikov je ustanovil kapitelj 12 kanonikov, na čelu katerih je dekan. Ti upravljajo svetišče. Seveda je Canterbury ostal sedež nadškofa, ki nosi naslov primasa (prvi) Anglije.

Kosilo smo imeli v tem kraju. Ze na vožnji sem opozoril, da je angleška kuhinja precej različna od naše, zlasti ne pozna zabele. In mize so silno majhne in stoli ozki. Ponudijo pivo, vino je treba posebej zahtevati, pa še obupno drago je.

NA CILJU

Iz Canterburyja ni daleč do Londona. Dobro uro. Hotel, v katerem smo štirikrat prenočili, je bil kar udoben, in kar je glavno, v strogem mestnem središču. Kraljeva palača, pa Westminsterka opatija, in Trafalgar Square, pa britanski parlament, vse je bilo na dosego roke.

Praden smo se namestili v hotelu, smo napravili še krožno vožnjo, da smo tako dobili vsaj neko predstavo o razsežnostih mesta in njegovih značilnosti. Kasneje smo si še sami svoje znanje poglobljali. Veliko so nam nudili tudi vodiči, pravzaprav vodičke. Ena je bila Hrvatice iz Slavonije, druga iz Toskane, ki je govorila perfektno italijanščino.

London je mesto, ki je vredno ogleda. Osvoji že po svojem kozmopolitstvu. Srečuješ vse rase in slišiš mnogotere jezike, a vsak se počuti kot doma. Saj vsakdo lahko tudi počne, kar hoče. Poleg tega je London sedež največje demokracije na svetu. Sicer si je moral to šele priboriti v teku stoletij. Tudi London je z ostalo Anglijo vred doživljal nasilje kraljev, Cromwellovo diktaturo v 17. stol., verska preganjanja, pa počasi zorel v parlamentarno demokracijo, kjer kralj ne vlada, temveč le predstavlja državo.

LONDONSKI CITY

London leži ob reki Temzi (Thames), ki se malo naprej izliva v Severno morje. To mu je že od nekdaj dalo pomen trgovskega središča. Do njega lahko priplujejo največje prekoceanske ladje. Njegovo

središče je takoim. City, tj. prvotno mesto. Ze Rimljani so na tem kraju imeli svojo postojanko. Kasneje je kraj dobil obzidje in tudi sedaj, ko tega ni več, je ostal samostojno naselje. Ze od 1192 ima lastnega župana — imenuje se Veliki lord —, lastno policijo, od leta 1322 lastno avtonomijo. Podnevi je City kot mravljišče, saj je finančno središče vse države in britanske skupnosti narodov, ponoči pa je skoro brez ljudi. Kajti ljudje v Cityju skoro ne stanujejo.

K Cityju spada slavni Tower, trdnjava, ki jo je začel zidati v drugi polovici 11. stoletja že Viljem Osvojevalec, njegovi nasledniki pa dopolnjevali. Pa ni služila ta trdnjava (Tower = stolp) toliko obrambi mesta kot samovoljni kraljev, ki so v njem zapirali in obglavljali svoje resnične ali umišljene nasprotnike. Tako so tu končali z obglavljenjem škof John Fisher, kancler sv. Tomaž More, nekaj žena Henrika VIII. pa dolga vrsta kraljev, plemičev in trgovcev. Tudi nesrečna kraljica Marija Stuart je tu po dolgem jetništvu izgubila življenje; nad njo se je znesla njena tekmičica krvoločna Elizabeta I.

K Cityju spada tudi most iz leta 1894 Tower bridge, ki se odpira navzgor in tako dovoljuje dostop največjim ladjam. V Cityju je nadalje anglikanska cerkev sv. Pavla, po dolžini prva za sv. Petrom v Rimu, zgrajena namesto prejšnjih cerkva, ki jih je leta 1666 uničil požar. V njej počiva zmagovalca na Napoleonom nadvojvoda Wellington.

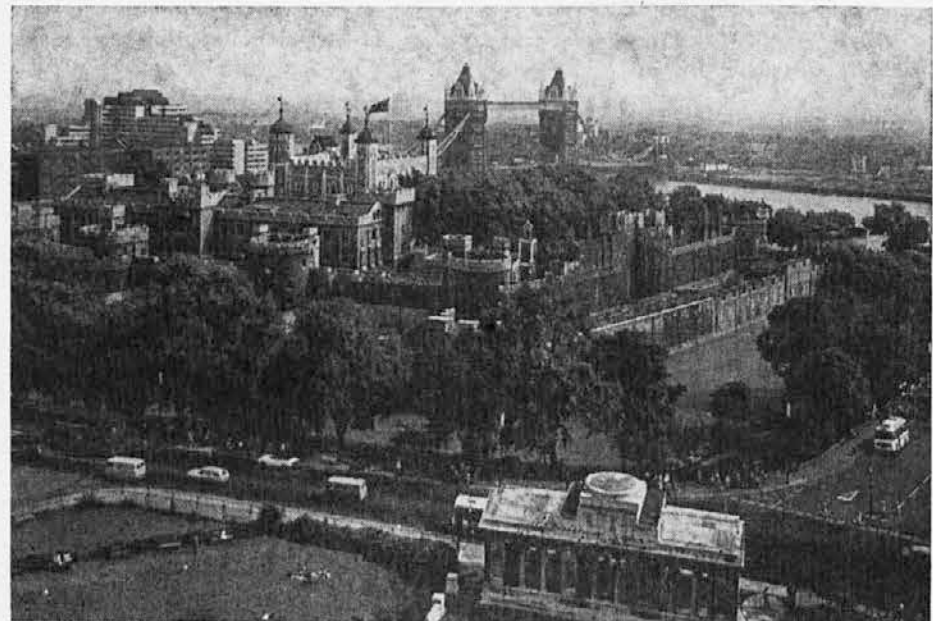
BISTVENA RAZLIKA

Naj pri tem omenim, da imajo katoliki tudi v središčnem delu mesta, ob Temzi navzgor, svojo lastno stolnico v bližini velike železniške postaje Victoria. V tej cerkvi smo dvakrat v njeni kriпти imeli sv. mašo. Kolikšna razlika med eno in drugo cerkvijo! Cerkev sv. Pavla bolj sejnišče kot hiša božja, vse se preriva, govori, nihče ne moli, katoliška kraj zbravnosti, tišine, božje navzočnosti.

Dr. Lojze Škerl, ki je bil eden štirih duhovnikov, ki smo se izleta udeležili, je takole pojasnil razliko med katoliškimi in anglikanskimi cerkvami: če ob vstopu najdete kropilnik z blagoslovljeno vodo, pa spovednice ob zidovih, pa oltarje s kipi in podobami, zlasti Matere božje, in sveče, ki gorijo pred njimi, zlasti pa, če najdete oltar z Najsvetejšim in večno lučko, ki ga naznanja, tedaj vedite, da ste v katoliški cerkvi. Anglikanske vsega tega nimajo!

Jože Jurak

■ Vrhovno sodišče Sovjetske zveze je v Moskvi obsodilo na štiri leta zaporov v navadnem delovnem taborišču 19-letnega zahodnonemškega državljana Mathiasa Rusta, ker je s svojim poletom s Finske do Moskve nezakonito prešel sovjetsko mejo in s svojim pristankom na Rdečem trgu v Kremlju ogrozil varnost ljudi. Rust se je na razpravi zagovarjal tako, da je svoj podvig izvedel iz miroljubnih namenov, kar pa sodniki niso sprejeli.

Trdnjava Tower v bližini londonskega Cityja, v ozadju ob Temzi pritižni most Tower bridge

Na OPĆINAH pri Trstu bo v nedeljo 13. septembra

39. MARIJANSKI SHOD

Začetek ob 15.30 v cerkvi s petjem in molitvijo. Zatem bo ob lepem vremenu procesija po vasi s kipom Fatimske Matere božje. Sv. maša bo na prostem za cerkvijo. Shod bo vodil dr. Bojan Ravbar, župnik v Koprju. Pristrčno vabljeni vsi rojaki, posebno v tem Marijinem letu!

Z izleta v Švico

Letos se je bazovska župnijska skupnost izrekla za izlet po Švici, tej tipični alpski deželi med visokimi gorami. In vse, kar smo načrtovali, smo tudi uresničili in to od 24. do 27. avgusta.

Odpotovali smo zgodaj zjutraj še pred zoro. Avtobus je pobral še izletnike na Katinari in Općinah ter se nato usmeril proti Venetu in mimo lombardskih glavnih mest tja do Coma in še naprej čez švicarsko mejo v Lugano, pomembno trgovsko in zdraviliško središče. Dež nas je spremljal že nekaj ur in tudi tu je bilo kot iz škafo.

Po kosilu smo nadaljevali pot mimo Bellinzone, ki je glavno mesto kantona Ticino, skozi predor sv. Bernardina, katerega dolžina je 6,6 km do Chura, glavnega mesta kantona Graubünden, Sargansa — starega trga, ob Züriškem jezeru do Einsiedelna, izhodiščne točke našega štirnedejnega izleta.

Mestece se je razvilo okrog benediktinske opatije, ki je najbolj znana in obiskana romarska pot v Švici. Ustanovil jo je cesar Oton I. na samotnem kraju, kjer je bil l. 861 ubit puščavnik sv. Meinrad. Opatija je takoj zaslovela in uživala velik ugled. Večkrat so jo požari skoraj uničili, toda vedno so jo na novo obnovili. Danes se nam predstavi taka, kot so jo zadnjikrat obnovili v prvi polovici 18. stoletja. Zgradbo obkroža četverkotni trg, zamisel Milančana Paola Bianchija iz leta 1748, na katerem potekajo razne gledališke predstave nabožne vsebine in sredi katerega stoji vodomet Brezmadežne, ki ga je zgradil Domenico Pozzi.

Nasproti tega se dviga svetišče Matere božje iz l. 1719-35, ki je med najlepšimi spomeniki na Zahodu. Zgrajeno je v bogatem baročnem slogu. Izjemne lepote je notranjost cerkve, ki je razdeljena v tri ladje. Osmerokotna zgradba, okrašena s freskami in slikami, tribune v stranskih ladjah, veličastna prižnica ter kor — vse se nam kaže v izredni dovršenosti. Sredi osmerokotne stavbe se nahaja še milostna kapela, v kateri je čudežni kip Matere božje samotarjev iz 15. stoletja. Tu smo imeli tretjega dne zgodaj zjutraj sv. mašo.

Z avtobusom smo se odpeljali tudi v Schaffhausen ter si tam blizu ogledali slapove reke Rena, kateri so pričla ogromne naravne sile, ki buči, se preliva in belo peni, da se potem izgublja daleč v umirjeni rečni strugi.

Postali smo tudi v Zürichu, glavnem mestu istoimenskega kantona in največjem industrijskem središču v Švici, ki se je razvilo ob sotočju rek Limmat in Sihl. Nadalje smo obiskali še Luzern — elegantno mesto srednjeveškega videza, vse v cvetju, ki se razteza ob reki Reuss na zahodni strani jezera Štirih kantonov ter Vaduz — glavno mesto Lichtensteina, majhne gorske deželice, ki leži med Avstrijo in Švico.

In že je napočil zadnji dan izleta. Z zaradi dežja, ki je prejšnje dni zajel in hudo prizadel nekatere švicarske predele, smo se vračali proti domu po poti, ki smo jo naredili ob prihodu. Za daljši čas smo se ustavili samo še v Peschieri ob Gardskem jezeru, kjer smo imeli v svetišču Madonna del Frassino sv. mašo slovesa.

Prijetnega razpoloženja v avtobusu ni manjkalo. Peli smo, poslušali glasbo — od veselih melodij do lepega cerkvenega petja —, ter prisluhnili registraciji govora in pozdravov sv. očeta v slovenščini ob romanju v Rim. Za vse to sta poskrbela organizator izleta župnik msgr. Marjan Živic in njegova sestra gđ. Dora, katerima gre naša najlepša zahvala ter priporočilo z željo, da bi se še srečali na tako prijetnih potovanjih.

Zakaj malo romamo na Sv. goro

Na velikih lepih lepakih slovenskih škofij za Marijino leto so tri srca in v njih podobe glavnih slovenskih božjih poti: Brezje, Ptujška gora in Sveta gora. Slovenskim vernikom iz tržaške in goriške

škofije je najbližja Sveta gora in jim je zelo pri srcu. In vendar zadnja leta le redke župnije organizirajo romanja na Sveto goro.

Zakaj?

Mislím, da je glavna ovira cesta od Prevala na Sveto goro, ki ni prevozna z avtobusi. Letos so cesto nekoliko popravili. V načrtu je, da bodo razširili preozke ovinke, verjetno že letos v pozni jeseni. Če bodo denarna sredstva, bodo v prihodnje cesto tudi asfaltirali.

Vendar za romanja ni potrebno čakati, da bodo vsa ta dela dokončana. Lahko si pomagamo drugače. Avtobus pripelje do Prevala. Podjetje Kompas v Novi Gorici da na voljo manjši avtobus ali več kombijev za prevoz na Sveto goro. Stroški za ta prevoz so majhni. Kompasova pisarna v Novi Gorici je v bližini avtobusne postaje (Delpinova ul. 12, tel. 25 343, ali če telefoniramo iz italijanske strani: 003865 - 25 343).

Na Sveti gori je možno tudi kosilo. Restavracija je odprta redno vsako soboto in nedeljo. Po dogovoru z upravnikom restavracije pa je možno kosilo tudi druge dni v tednu.

Organizirajmo romanja na Sveto goro, posebno v Marijinem letu; s tem izvajamo tudi moralni pritisk na odgovorne za hitrejšo ureditev ceste.

Stanko Zorko

Kamenčki

Veliko in malo vznemirjenje

Kot znano je sodišče v Mariboru zaplenilo študentsko revijo Katedro, sodišče v Ljubljani pa neke članke v Mladini, češ da bi njih objava utegnila »vznenmiriti« javnost. Slo pa je v glavnem za članek prof. Sešelj, v katerem ta dokazuje, da je tov. Pozderac v neki svoji knjigi ponatisnil dele neke druge knjige in ni tega navedel. Slo je torej za »besedno« krajo. Ker je tov. Pozderac član predsedstva Jugoslavije, bi tak članek v časopisu utegnil razburiti tenkočutne Jugoslovane.

Toda glej spaka! Le nekaj dni kasneje se razpoči škandal Agrokomerca, ki resnično razburi vse Jugoslovane, saj gre za krajo kakih 400 milijard dinarjev. V svo zadevo je pa vpleten tudi tov. Pozderac. Vsi časopisi o tem pišejo, toda nobenega ne zaplenijo. In vendar gre za istega Pozderca, ki so zaradi njegove časti zaplenili Katedro in Mladino.

Vse kaže, da je v Jugoslaviji majhno vznemirjenje prepovedano, veliko pa ne.

(r + r)

Srečanje slovenske mladine v Stični

Svoj dan mladih bo slovenska verna mladina obhajala tako, kot že nekaj let doslej, na srečanju v Stični v soboto 19. septembra z začetkom ob 10. uri. Na tem srečanju si bodo mladi zastavili cilje, ki jih bodo med šolskim letom poskušali uresničiti. V Stično bodo vozili posebni vlaki iz Štajerske in Ljubljane.

Samostojna jugoslovanska provinca Hčera Marije Pomočnice

Minilo je 50 let, kar so prišle v Jugoslavijo redovnice Hčere Marije Pomočnice. To je pravzaprav ženska veja salezijanske redovne družbe.

10. februarja letos je vrhovna predstojnica reda izdala odlok o ustanovitvi samostojne jugoslovanske provincine. Njen sedež je v Ljubljani. Ustanovitev samostojne provincine je razglasil nadškof dr. Alojz Suštar 5. avgusta letos v župnijski cerkvi na Bledu ob večnih obljubah štirih sester.

Za prvo provincialno predstojnico je bila imenovana s. Marjeta Sraka, njena namestnica je s. Terezija Selak, svetovalki pa s. Jelena Kolar in s. Marija Simončič, ki je tudi ekonom družbe, tajnica pa je s. Marija Zibert.

Mostarski škof o Medjugorju

Škof Pavao (Pavel) Žanić, ki vodi mostarsko škofijo v Hercegovini in v katero spada tudi župnija v Medjugorju, je v tem kraju 25. julija birmoval. V pridigi je tudi omenil dozdevna Marijina prikazovanja, ki trajajo že šest let. Dejal je, da je ves ta čas molil, razmišljal in se posvetoval. Pri vsem tem je imel en sam cilj — priti do resnice. Nekaterim se je pri tem zelo mudilo in so prehiteli sodbo Cerkev. Dogodke so začeli razglašati za čudeže in nadnaravnega izvora, obenem pa izpred oltarja oznanjali zasebna Marijina sporočila, kar nikakor ni dovoljeno, dokler Cerkev teh sporočil ne prizna za pristna.

Škof je še povedal, da se je »Gospa« začela najprej prikazovati na hribu Crnica. In ko je milica ljudem prepovedala hoditi tja, se je začela prikazovati po hišah, na polju, v vinogradih, cerkvi, na oltarju, v zakristiji, na koru, v avtobusu, po poteh, na zvoniku, v šolah, na več krajih v Mostarju, v Sarajevu, v Zagrebu, Varaždinu, po samostanih, v Švici, Italiji. Razsoden človek, ki časti Marijo, se po vsem tem vpraša: »Gospa moja, kaj delajo iz tebe?«

Za zaključek je škof Žanić dejal: »V tej škofiji sem jaz po božjem pravu pastir, učitelj vere in razsodnik v verskih vprašanjih. Ker so dogodki v Medjugorju povzročili razdeljenost in napetost v Cerkvi — eni verjamejo, drugi ne — in ušli nadzorstvu Cerkev, potrjujem svoje prejšnje odloke in prepovedujem duhovnikom, ki prirejajo romanja ali prihajajo sem, ker mislijo, da so ti dogodki nadnaravnega izvora, maševati v moji škofiji, dokler komisija škofovske konference ne konča svojega dela.«

Zalostna statistika

»Ljubljanski dnevnik« (12.6.1987) je objavil sledečo vest:

V prvih desetih dneh tega meseca so v Sloveniji zabeležili 2 umora, 2 hudi telesni poškodb, 4 smrtne nesreče pri delu in 3 drugačne smrtne nesreče, 24 ljudi si je vzelo življenje! Ropi so bili trije, vlomov in večjih tatvin 70, požarov pa 18. Prometna varnost se je zopet poslabšala. Prometnih nesreč je bilo 191, v njih je umrlo 18 ljudi, 232 pa je bilo ranjenih.

Ko objavlja »Družinski list«, da je rojstev vedno manj, in ko beremo gornjo statistiko za 10 dni, se upravičeno vprašamo, kam gre slovenski narod?

UTRIP CERKVE

Papež bo obiskal sv. Hemo na Koroškem

V ponedeljek 7. septembra sta celovski škof dr. Egon Kapellari in graški škof Johann Weber sklicala tiskovno konferenco v Krki na Koroškem. Vabila so bila trojezična, nemška, slovenska ter italijanska. Tudi na konferenci je bilo slišati vse tri jezike. Iz poročila sledi, da bo sv. oče obiskal Koroško v soboto 25. junija prihodnjega leta. Ustavil se bo v Krki, kjer je pokopana sv. Hema. Za to priložnost bo tam srečanje treh dežel, Koroške, Slovenije in Furlanije, kot je že nastala tradicija.

Nemško-francoski obisk pri praškem nadškofu

Na povabilo praškega nadškofa in kardinala Františka Tomaška je francosko-nemška škofovska delegacija v avgustu obiskala Češkoslovaško. Kakor je sporočilo tajništvo nemške škofovske konference, je šlo pri obisku za »bratsko srečanje«, kjer so bila v ospredju evharistična slavlja in pastoralni pogovori. Z nemške strani sta bila na obisku Münchenski nadškof kardinal Wetter ter tajnik konference prelat Wilhem Schätzler, s francoske pa predsednik škofovske konference Jean Vilnet, škof v Lillu, in tajnik prelat Raymond Michel.

Kölnski nadškof kardinal Joseph Höfner bolan

Kölnski nadškof kardinal Höfner je težko bolan in je v bolnišnici. Ugotovili so, da ima raka v glavi. Zaradi bolezní se je odpovedal mestu predsednika nemške škofovske konference. Predsednik je bil od leta 1976 dalje. Letos bo poteklo tudi 25 let, kar vodi obširno kölnsko nadškofijo. Dopolnil je 80 let in zato se bo gotovo tudi odpovedal vodstvu te škofije.

RAZNO

Zemljiška reforma na Filipinih

Filipinska predsednica Corazón Aquino je končno le podpisala že dolgo časa pričakovani odlok o zemljiški reformi na Filipinih. Ta bo brez izjeme zajela vsa država.

K njeni odločitvi je pripomogel tudi predsednik filipinske škofovske konference cebujski nadškof kardinal Ricardo Vidal. Pred časom je pozval filipinsko vlado, naj že enkrat začne izvajati korenito zemljiško reformo, ki jo je tako napovedovala.

V imenu filipinskih škofov pa je predsednico opomnil, naj se zavzame za takšno obliko reforme, ki ji bo vlada tudi finančno kos in jo bo lahko tudi do konca uresničila. Veleposestnike je povabil, naj svojo zemljo porazdelijo s siromašnimi Filipinci. Posvaril je tudi pred zlorabami.

★

Kršitve človeških pravic v Romuniji

Amnesty International je javno pozval romunsko vlado, naj preneha z neprestanimi kršitvami človeških pravic, med temi tudi na račun političnih oporečnikov, ki želijo zapustiti svojo državo. Na stotine državljanov je bilo v zadnjih letih zaprtih, ker so zaposlili, da bi odšli v inozemstvo. Na drugi strani pa so nekateri intelektualci-oporečniki, ki so želeli ostati doma, bili s silo izgnani v tujino.

Omenjena ustanova prča, da so številni oporečniki bili napadeni na ulici in pretepeni od »neznancev«, policija pa ni posegla vmes; drugi so bili v zaporih mučeni na razne načine, tretji so izgubili službo oz. delo.

Enaki režimi, enake kršitve osnovnih človekovih pravic.

Vzgoja za ljubezen

Dobra vzgoja mora biti celotna, zato nikakor ne sme mimo najvažnejšega poglavja le-te, a to je vzgoja za ljubezen. Včasih so temu rekli spolna vzgoja, a so s tem vprašanja močno zožili. Ljudje navadno govorijo o spolnosti kot o delovanju nekega dela telesa.

Spolnost pa je pravzaprav polovičnost človeka, ki ga druga polovica v vsem, kar sam nima, dopolnjuje. Gre torej za celega človeka. Človek je bitje ljubezni, ki potrebuje ljubezen in jo želi deliti.

Otrok mora biti globoko prizadet in razočaran, če o stvareh ljubezni in telesa, kolikor sodeluje z ljubeznijo, ne sliši doma ničesar ali malo, prej in v čudni obliki pa sliši in vidi drugje.

Če starši preprosto, odkrito in lepo povedo resnico o tem vprašanju, otrok ne bo nikoli prizadet ali pohujšan, ampak obvarovan razočaranj in zmotnih pogledov.

Bistvo spolnega problema je potreba po ljubezni, po tem skrivnostnem dopolnjevanju med ljudmi. Otroku je treba sproti, ko sprašuje ali kakšne so okoliščine, povedati tudi čisto telesne stvari: o spolnih organih in njihovi vlogi, o ljubezni med očetom in materjo, ki poraja otroka. Vse to morata nenehno povezovati s človešostjo, z dobroto, z ljubeznijo, ki je v darovanju, ne pa v sebičnosti in jemanju. Dobro bo vedno znova govoriti o božji zamisli glede polovičnosti in dopolnjevanja človeka ter njegovega prihajanja na svet ter o rasti in razvoju v odraslega človeka.

Ta tako imenovani telesni svet mora biti za otroka lep in svet, a tudi nekako domač. Gre torej za stvar, ki ne more biti igrača, se torej ne razkazuje, z druge strani pa se v varnem družinskem krogu tudi ne skriva.

Prav tako manjše nežnosti med staršema dobro delujejo na otroke in njihovo vstopanje v svet telesnosti, ki je v celoti v službi ljubezni. Podobno je z nežnostmi staršev do otrok.

Ob primernih priložnostih z nekoliko večjimi večkrat govorite o ljubezni med možem in ženo, o poti v zakon, o hoji fanta in dekleta, o spočetju, nosečnosti, porodu, dojenju, o številu otrok, o vzgoji. Z doraščajočimi je treba odkrito in jasno govoriti tudi o nevarnosti strasti, kadar le-ta ni obvladana s spoštovanjem in ljubeznijo. Sproti pa je treba »čistiti« napačne poglede okolja, knjig, revij, filmov na te vrednote. Lep in reden pogovor moža in žene o ljubezensko-spolnem življenju ju najbolje pripravlja, da bosta sposobna govoriti o vsem tem z otroki.

VITAL VIDER SJ

V Marijinem letu poromajmo množično na Barbano v ponedeljek 14. septembra. Sv. maša ob 11. uri

Romanje na Barbano

Kot že najavljeno bo v ponedeljek 14. septembra vsakoletno goriško-tržaško romanje na Barbano. Zelo ga priporočamo, saj smo v Marijinem letu.

Program bo naslednji: ob 11. uri somaševanje, ki ga bo vodil goriški g. nadškof in bo pri njej ljudsko petje. Pred mašo priložnost za sv. spoved. Popoldne ob 14.15 bo molitev rožnega venca s kratkimi premišljevanji. Ob 15. uri orgelski koncert v čast Materi božji. Ob 15.30 pete litanije M. B. z odpevi in blagoslov. Vse naj bo v večjo čast božjo in Marijino slavo!

O goriškem deželnem Zavodu za raziskavo rastlin

Goriška pokrajina se bo aktivno zavzela, da bo dobila ustrezne prostore za deželni Zavod za raziskavo rastlin, ki bi drugače izgubil sedež v Gorici in bi moral romati v kako drugo mesto v Furlaniji-Juljski krajini. Tako je na svoji zadnji seji odločil goriški pokrajinski odbor na predlog demokršćanskega odbornika Tomata, ki ga je odločno podprl slovenski predstavnik dr. M. Špacapan.

Vprašanje so v pokrajinskem svetu sprožili prav demokršćanski predstavniki, in odbornik SSK dr. Špacapan se je prav zaradi novega problema sestal z goriškim županom dr. Scaranom, do katerega so se tudi obrnili zaskrbljeni predstavniki zgoraj omenjenega deželnega inštituta.

Zdaj se je pokrajinski odbor odločil, da bo ponudil svoje strukture in terene pri bivši psihiatrični bolnišnici in v teh nastanil deželni Zavod za raziskovanje rastlin, ki se nahaja v Gorici še iz časov Avstro-Ogrske.

Števerjan

Farno romanje. Zahodno od Padove, takoj za znanimi toplicami v Abanu, je gričevnata pokrajina, ki nosi ime Colli Euganei. Med temi griči je tudi Marijina gora (Monte della Madonna), visoka 523 m. Tu je starodavna Marijina božja pot, ki smo si jo letos, v Marijinem letu, izbrali kot glavni cilj našega vsakoletnega farnega romanja in izleta. Nabralo se nas je za poln avtobus in v soboto 5. septembra smo krenili na pot.

Na cilj smo dospeli nekaj pred enajsto in kmalu nato smo imeli romarsko mašo, pri kateri smo vsi sodelovali zlasti z ljudskim petjem pod vodstvom našega organista Hermana Srebrniča in z zborna molitvijo. Pri evangeliju nam je domači g. župnik spregovoril o ciljih naših romanj v Marijinem letu in o pomenu čiščenja Materie božje. Sv. obhajilo so prejeli skoraj vsi romarji. Na koncu pa nam je še pater benediktinec, ki mu je zaupana v oskrbo božja pot, spregovoril o zgodovini te božjepotne cerkve, ki jo omenjajo pisani dokumenti že leta 1495.

Po okrepčilu in primernem oddihu smo pod vodstvom patra benediktinca obiskali še slavno opatijo Praglia. Pater nam je povedal veliko o zgodovini tega samostana, o zgradbi in o umetnikih, ki so jo okrasili. Presenečeni smo bili, ko smo slišali, da je tudi danes v samostanu 53 menihov, ki delajo in molijo. Za kratek čas smo se ob povratku ustavili še v Padovi in obiskali grob sv. Leopolda Mandiča ter sv. Antona.

Izlet v Kamniške planine

V nedeljo 30. avgusta zgodaj zjutraj smo se zbrali v Števerjanu pred cerkvi člani in prijatelji cerkvenega pevskega zbora F. B. Sedej. Po dolgem delovnem letu, v katerem je zbor pripravil tudi svoj prvi koncert pod vodstvom dirigenta Tomaža Tozona in dokazal, da se je njegova raven v zadnjih letih znatno povišala, smo se odločili za enodnevni izlet v prelepo Slovenijo. Avtobus je bil poln, z avtomobili pa so nas spremljali še nekateri prijatelji, tako da se je število udeležencev še povečalo. Med potjo se nam je pridružil dirigent Tozon, ki nam je mnogo zanimivega povedal o krajih, skozi katere smo se vozili, pa tudi o gorah, ki so nam že dalj časa stale nasproti; pred nami je bila tudi Velika planina, končni cilj izleta.

V vasi Stranje smo se ustavili in se udeležili sv. maše, ki jo je daroval števerjanski župnik g. Lazar v somaševanju z domačim kaplanom. Med sv. daritvijo sta bila tudi dva krsta, tako da je vse bilo še bolj slovesno. Po maši nam je kaplan orisal zgodovino župnije in razložil zamisel velikega mojstra slovenskih cer-

kva arhitekta Plečnika, ki je to cerkev opremil v njeni notranjosti.

Po kosilu nedaleč od vasi smo se odpravili proti Veliki planini. Z žičnico smo se dvignili v gorski svet in se ustavili na prostrani planini. Po treh urah smo se spustili v dolino. Spotoma smo se ustavili še na letališču Brnik, nato pa se odpravili proti domu. Ves čas nas je spremljalo lepo vreme, tako da smo bili izleta res veseli.

Vrnili smo se s trdnim sklepom, da bomo nadaljevali po začrtani poti in se trudili, da ostane naš zbor na čim višji ravni, kar bo v ponos ne samo naši vasi, ampak vsej slovenski zamejski skupnosti.

D. H.

Rupa

Dve smrti. 26. avgusta je bila položena k večnemu počitku 75 letna dolgoletna pevka Francka Buzin. Bila je četrta od petih otrok v družini. Pri 17 letih se je zastrupila in je izgubila nogo. Kljub temu pa je vedno bila vedra in pogumna.

Svoje sposobnosti je posvetila gospodinjstvu delu in vzgoji otrok nenadno umrlega brata Venčka in snahe Marije. Imela je lep glas, ki ga je skrbno gojila. Redno je hodila k pevskim vajam in se udeleževala v domačem zboru. Zato so jo tudi pevci ob veliki množici drugih pospremili na božjo njivo ter ji zapeli v slovo.

Istega dne kot Francka je v Rupi umrla tudi Slavica Gril. Bila je gosposinja v znani Ožbotovi gostilni na Tržaški cesti.

Obema družinama izreka pevski zbor Rupa-Peč iskreno sožalje.

Doberdob

Poletna dejavnost MPZ Hrast. Že tretjič smo se člani mešanega pevskega zbora podali na študijsko-počitniške dneve v kočo sv. Jožefa v Zabnice. Med potjo nas je sicer spremljala nevihta, potem pa je bilo vreme kar imenitno. Izkoristili smo zato zadnje poletne dneve, da smo si ogledali lepoto bližnjih gor: od Belopeških jezer smo se povzpeli do kočice Zacchi in dalje do vnožja Vevnice; iz doline Zajzere do kočice Grego, naprej do Jof di Somdogna in do kočice Stuparich. V nedeljo pa smo se odpravili na Sv. Višarje, kjer smo s petjem spremljali sv. mašo.

Namen tedenskega bivanja v Zabnicah pa ni bila samo sprostitvev ob uživanju gorskega zraku in lepote, ob skupnem vsakdanjem življenju ter ob prijetnih večerih v Zabnicah, kjer smo marsikoga razveselili s slovenskim petjem, ampak tudi resen pristop k didaktičnim trenutkom, ki nam jih je pripravil letošnji gost Martin Srebrnič. V dvorani stavbe blizu Rabeljskega jezera nam je zapel nekaj arij iz znanih Mozartovih, Wagnerjevih in Verdijevih oper.

Ob študiju in zabavi je teden prehitro minil, odnesli pa smo od bivanja v Zabnicah veliko novih in pozitivnih izkušenj. - M. G. in K. F.

Kvartnica na Mirenskem Gradu

V soboto zvečer pred praznikom 19. septembra bo maša ob 19. uri, ki jo bo opravil s Kapele v Novi Gorici p. Jože Urbanija. Poje cerkveni zbor z Kapele. Po maši procesija z lučkami.

Na praznik v nedeljo 20. septembra bodo maše: ob 7. uri peta z govorom — vodi letošnji novomašnik Misijonske družbe Tone Ovtar, ob 10. uri župnijska slovesna maša, vodi župnik Mirko Zakelj.

Sklepna slovesnost popoldne: ob 15.30 pete litanije, ob 16. uri slovesna maša, ki jo bo imel mirenski rojak lazarist Jurij Devetak. Poje zbor župnije Miren. Priložnost za spoved ves dan.

Vrhovni kapitelj šolskih sester

Kongregacija šolskih sester sv. Frančiška Asiškega Kristusa Kralja, kot se uradno ta kongregacija imenuje (Mariborske šolske sestre) je imela v Assisiju od 20. julija do 7. avgusta letos svoj redni vrhovni kapitelj. Na njem so obravnavale temo »Lik šolske sestre«. Za vrhovno predstojnico je bila za prihodnjih šest let ponovno izvoljena s. M. Bernardka Stopar iz mariborske province.

DAROVI

Za gobavce: Zora Rues ob smrti sestre Ljudmile in v spomin nečaka Edija 100.000 lir.

Za lačne po svetu: R. P., Vižovlje 20.000 lir.

Pismo iz Kanade

Kot ožji primorski rojak z veseljem sledim novicam z obeh strani meje, še prav posebno pa uživam ob bogatih razmišljanjih o slovenskem trenutku. Podajanje je zelo zanimivo in realno. Kar tako naprej. Upam, da se mladi okrog vas zavedajo, kakšno važno vlogo ima »Katoliški glas«. Kot majhno priznanje prilagam 100 kanadskih dol. za tiskovni sklad.

D. K., Toronto, Kanada

OBVESTILA

Duhovna obnova za družbenice in žene bo v nedeljo 13. septembra v Zavodu sv. Družine v Gorici, ul. Don Bosco. Začetek ob 9. uri, zaključek z mašo ob 18. uri.

Vabilo. Odbor Zveze cerkvenih pevskih zborov prosi pevce, da se udeležijo 39. Marijanskega shoda na Opčinah v nedeljo, 13. septembra, ob 15.30 in s svojim petjem pomagajo pri procesiji in pri sveti maši.

V galeriji sodobne umetnosti »L. Spazapan« v Gradiški ob Soči je do 27. sept. odprta razstava o slovenskem ekspresionizmu v letih 1920-1930. Razstava je odprta vsak dan razen ob ponedeljkih od 10,30 do 12,30 in od 16,30 do 20,30.

V razstavnem prostoru občinske knjižnice v Staranzanu je od 13. sept. odprta razstava pod naslovom »Za kulturo miru«. Razstavljajo med drugimi tudi umetniki iz Slovenije in Koroške. Čas ogleda je od 10,30 do 12,30 in od 19. do 22. ure.

Krekov shod v organizaciji Medškofijskega odbora za izobražence in Medškofijskega odbora za študente bo to nedeljo 13. septembra pri Sv. Joštu nad Kranjem s pričetkom ob 15. uri. Slovesno somaševanje bo vodil slovenski metropolit dr. A. Suštar, pri bogoslužju pa bo pel cerkveni mešani zbor Kranj-Smartin. Ob 16. uri bo akademija, posvečena 70. obletnici smrti dr. J. E. Kreka. Slavnostni govornik bo univ. prof. dr. Anton Trstenjak.

KATOLIŠKI GLAS list za kritične bralce

ZANESLJIVOST PRIJATELJSKE BANKE

V življenju se zgodi, da v določenem trenutku finančna pomoč lahko reši velike ali male probleme. Mi to vemo, ker kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice so nastale

pred več kot sto leti na pobudo preprostih ljudi, ki jim je bila družina prva in najvažnejša skrb. Zaradi tega pri nas nudimo osebna posojila za poročne stroške, za opremo stanovanja ali za nakup novega avtomobila. Pomagamo z ugodnimi posojili in finančnimi pripevki pri nakupu, gradnji ali obnovi hiše. Naše

hranilnice in posojilnice omogočajo plačilo raznih storitev (SIP, ENEL, plin), davkov, najemnin itd.; izplačilo plač in pokojnin. Dajejo strokovne nasvete kako najkoristneje naložiti vaše prihranke. Pri nas boste naleteli na pristrčnost, učinkovitost, enostavno in hitro poslovanje,

na popolno pripravljenost rešiti vaše velike in male probleme. V kmečki in obrtni hranilnici in posojilnici ste v moderni banki in med prijatelji.

KMEČKE IN OBRTNE
HRANILNICE IN
POSJILNICE

v Furlaniji-Juljski krajini

Tvoja domača banka